

CHUYỂN ĐỔI SỐ - ĐỘNG LỰC ĐỔI MỚI PHƯƠNG THỨC LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG ỦY XÃ Ở TỈNH ĐIỆN BIÊN

LÒ THỊ HƯƠNG
Trường Chính trị tỉnh Điện Biên

Nhận bài ngày 01/8/2026. Sửa chữa xong 04/9/2026. Duyệt đăng 13/9/2026.

Abstract

Amid rapid advances in science, technology, and digital transformation, innovation in grassroots Party leadership methods has become an urgent requirement. For commune Party committees, digital transformation not only modernizes working tools but also affects how local conditions are assessed, decisions are made, tasks are implemented, and inspection and supervision are conducted. In Dien Bien, its mountainous and border location, extensive territory, and new requirements following the reorganization of commune-level administrative units underscore the need to harness digital technologies to reduce information gaps and strengthen connections with grassroots communities. This article analyzes the effects of digital transformation across five dimensions: expanding the scope of leadership, improving the basis for decision-making, restructuring the leadership cycle, strengthening engagement with the people, and fostering leadership culture. On this basis, it proposes directions for effectively leveraging digital transformation to develop a scientific, flexible, and people-centered leadership approach.

Keywords: Commune Party committees, dien Bien, digital transformation, innovation, leadership methods.

1. Đặt vấn đề

Khoa học, công nghệ và chuyển đổi số (CĐS) phát triển nhanh đang làm thay đổi khá rõ cách xã hội tổ chức và vận hành. Nếu trước đây công nghệ chủ yếu đóng vai trò hỗ trợ các hoạt động quản lý thì trong giai đoạn hiện nay, môi trường số đang từng bước trở thành không gian mới để thông tin được tạo lập, lưu chuyển, phân tích và sử dụng. Sự thay đổi này đặt ra yêu cầu phải đổi mới không chỉ phương thức quản trị quốc gia mà cả phương thức tổ chức hoạt động và lãnh đạo của hệ thống chính trị (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021a).

Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị xác định phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và CĐS là đột phá quan trọng hàng đầu, đồng thời nhấn mạnh yêu cầu đổi mới tư duy, quyết liệt lãnh đạo, chỉ đạo và phát huy vai trò của cả hệ thống chính trị. Đây không đơn thuần là định hướng về phát triển công nghệ mà còn mở ra yêu cầu mới đối với cách thức tổ chức quyền lực, phương pháp điều hành và năng lực thích ứng của các tổ chức trong hệ thống chính trị (Ban Chấp hành Trung ương, 2024). Đối với tổ chức đảng ở cấp xã, CĐS đang đặt ra một vấn đề có ý nghĩa trực tiếp: phương thức lãnh đạo cần thay đổi như thế nào khi thông tin, dữ liệu và sự tương tác xã hội ngày càng được dịch chuyển lên môi trường số? Nếu chỉ coi CĐS là việc trang bị máy tính, sử dụng phần mềm hay thay thế văn bản giấy bằng văn bản điện tử thì chưa thể tạo ra sự đổi mới thực chất. Điều quan trọng hơn là CĐS có thể tác động trực tiếp đến cách cấp ủy nắm tình hình, nhận diện vấn đề, lựa chọn giải pháp và tổ chức thực hiện nhiệm vụ.

Điện Biên là địa phương có đặc điểm miền núi, biên giới, địa bàn rộng và dân cư đa dạng về thành phần dân tộc. Sau sắp xếp đơn vị hành chính cấp xã năm 2025, quy mô không gian quản lý và yêu cầu tổ chức hoạt động của nhiều đơn vị cơ sở có sự thay đổi. Trong bối cảnh đó, Đảng ủy xã không chỉ đứng trước yêu cầu kiện toàn tổ chức mà còn cần tìm kiếm những phương thức lãnh đạo phù hợp với không gian quản lý mới. CĐS, nếu được triển khai phù hợp với điều kiện thực tế có thể trở thành công cụ quan trọng giúp cấp ủy rút ngắn khoảng cách thông tin, mở rộng khả năng nắm bắt cơ sở và nâng cao chất

Email: huongcoi1002@gmail.com

lượng tổ chức thực hiện chủ trương. Từ những vấn đề trên, nghiên cứu CDS với tư cách là động lực đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng ủy xã ở tỉnh Điện Biên không chỉ có ý nghĩa về mặt lý luận mà còn góp phần làm rõ những yêu cầu thực tiễn đang đặt ra đối với tổ chức đảng ở cơ sở trong giai đoạn mới.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Cơ sở thực tiễn và yêu cầu đặt ra đối với đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng ủy xã trong bối cảnh chuyển đổi số

2.1.1. Chuyển đổi số làm thay đổi môi trường vận động của đời sống xã hội và hoạt động lãnh đạo

Một trong những tác động rõ nét của CDS là sự thay đổi không gian diễn ra các hoạt động xã hội. Trước đây, phần lớn thông tin được truyền tải thông qua các phương tiện trực tiếp, hệ thống văn bản hoặc các thiết chế truyền thông truyền thống. Hiện nay, môi trường số đã trở thành không gian quan trọng để người dân tiếp nhận thông tin, trao đổi quan điểm và phản ánh các vấn đề của đời sống. Sự thay đổi này tác động trực tiếp đến hoạt động lãnh đạo của tổ chức đảng. Nhiều vấn đề xã hội có thể xuất hiện và lan truyền với tốc độ nhanh hơn; yêu cầu phản hồi thông tin của cấp ủy cũng trở nên cấp bách hơn. Nếu phương thức lãnh đạo vẫn chủ yếu vận hành theo quy trình truyền thống với nhiều tầng nấc trung gian, khả năng nắm bắt và xử lý vấn đề có thể không theo kịp những biến động của thực tiễn. Vì vậy, CDS đặt ra yêu cầu cấp ủy phải mở rộng không gian lãnh đạo. Không gian đó không chỉ giới hạn trong hội trường, phòng họp hay hệ thống văn bản hành chính mà cần được mở rộng sang môi trường số. Qua đó, cách tiếp cận thông tin và tương tác xã hội cũng có sự thay đổi, giúp cấp ủy tiếp cận thực tiễn nhanh hơn và có thêm những nguồn thông tin đa chiều.

2.1.2. Yêu cầu đổi mới phương thức lãnh đạo xuất phát từ đặc điểm của cấp xã

Cấp xã là cấp trực tiếp tổ chức thực hiện các chủ trương của Đảng, chính sách của Nhà nước và cũng là cấp gần dân nhất. Hiệu quả lãnh đạo của Đảng ủy xã phụ thuộc lớn vào khả năng nắm bắt đời sống Nhân dân, phát hiện kịp thời các vấn đề phát sinh và tổ chức sự đồng thuận trong cộng đồng (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021b; Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh, 2023). Trong điều kiện truyền thống, việc nắm tình hình cơ sở chủ yếu thông qua báo cáo của cán bộ, các cuộc họp, tiếp xúc trực tiếp hoặc hoạt động kiểm tra. Những phương thức này vẫn có giá trị quan trọng nhưng có thể gặp hạn chế về tốc độ truyền tải thông tin, đặc biệt tại những địa bàn rộng và dân cư phân tán.

Chuyển đổi số tạo thêm phương thức mới để Đảng ủy xã tiếp cận cơ sở. Thông tin có thể được cập nhật từ nhiều nguồn khác nhau; việc trao đổi giữa cấp ủy với các tổ chức trong hệ thống chính trị có thể được thực hiện linh hoạt hơn; phản ánh của người dân có điều kiện được tiếp nhận nhanh hơn. Điều cần nhấn mạnh là CDS không thay thế phương thức lãnh đạo truyền thống mà tạo điều kiện tái cấu trúc sự kết hợp giữa phương thức trực tiếp và phương thức số. Chính sự kết hợp này có thể tạo ra mô hình lãnh đạo phù hợp hơn với yêu cầu phát triển hiện nay.

2.1.3. Những yêu cầu mới đối với Đảng ủy xã ở tỉnh Điện Biên

Đặc điểm miền núi, địa bàn rộng, dân cư phân tán và sự đa dạng về văn hóa, dân tộc tạo nên những yêu cầu riêng đối với hoạt động của Đảng ủy xã ở tỉnh Điện Biên. Trong nhiều trường hợp, khoảng cách địa lý có thể ảnh hưởng đến tốc độ tiếp nhận thông tin và tổ chức triển khai nhiệm vụ (Ủy ban Thường vụ Quốc hội, 2025). Sau quá trình sắp xếp đơn vị hành chính cấp xã, nhiều đơn vị có không gian quản lý rộng hơn và phạm vi tổ chức hoạt động lớn hơn. Điều này đặt ra yêu cầu đổi mới cách thức điều hành để bảo đảm cấp ủy có thể duy trì sự gắn kết với các địa bàn dân cư. Trong điều kiện ấy, việc ứng dụng công nghệ số tạo thêm những điều kiện thuận lợi cho hoạt động lãnh đạo. Công nghệ giúp kết nối nhanh hơn giữa trung tâm xã với các thôn, bản; hỗ trợ việc chia sẻ thông tin và theo dõi tiến độ thực hiện nhiệm vụ. Tuy nhiên, hiệu quả của quá trình này phụ thuộc vào khả năng thích ứng của đội ngũ cán bộ, điều kiện hạ tầng và mức độ phù hợp của các giải pháp công nghệ với đặc điểm từng địa bàn. Do đó, vấn đề đặt ra đối với Điện Biên không phải là áp dụng càng nhiều công nghệ càng tốt mà là lựa chọn phương thức chuyển đổi phù hợp, bảo đảm công nghệ thực sự giải quyết được những khó khăn trong hoạt động lãnh đạo ở cơ sở (Bộ Thông tin và Truyền thông, 2023).

2.2. Những phương diện tác động của chuyển đổi số đối với phương thức lãnh đạo ở cấp xã

2.2.1. Chuyển đổi số mở rộng không gian lãnh đạo của Đảng ủy xã

Một trong những thay đổi quan trọng nhất mà CDS tạo ra là sự mở rộng không gian diễn ra hoạt động lãnh đạo. Nếu trước đây, phần lớn hoạt động của cấp ủy được tổ chức trong không gian vật lý thì hiện nay, môi trường số cho phép thông tin và hoạt động trao đổi vượt qua giới hạn về khoảng cách địa lý. Đối với Đảng ủy xã, điều này có ý nghĩa đặc biệt trong việc duy trì sự kết nối giữa cấp ủy với các tổ chức đảng, cán bộ và Nhân dân ở các địa bàn khác nhau. Thông qua các nền tảng phù hợp, việc trao đổi thông tin, triển khai nhiệm vụ và tiếp nhận phản ánh có thể được thực hiện linh hoạt hơn. Sự mở rộng không gian lãnh đạo không có nghĩa là chuyển toàn bộ hoạt động lên môi trường mạng. Bản chất của sự thay đổi là hình thành phương thức kết hợp giữa lãnh đạo trực tiếp với lãnh đạo thông qua các công cụ số. Những vấn đề cần gấp gỡ, đối thoại và vận động trực tiếp vẫn phải được thực hiện bằng phương pháp truyền thống; trong khi đó, công nghệ số có thể hỗ trợ hiệu quả đối với các hoạt động cần sự nhanh chóng, liên thông và cập nhật thường xuyên. Đối với các xã ở Điện Biên, sự kết hợp này có thể giúp giảm bớt những hạn chế do điều kiện địa lý, đồng thời tạo thêm khả năng để cấp ủy duy trì kết nối thường xuyên với cơ sở.

2.2.2. Chuyển đổi số làm thay đổi căn cứ của quá trình ra quyết định lãnh đạo

Một quyết định lãnh đạo có chất lượng phải xuất phát từ sự hiểu biết đúng về thực tiễn. Trước đây, thông tin phục vụ hoạt động lãnh đạo chủ yếu được tổng hợp từ các báo cáo định kỳ hoặc phản ánh trực tiếp. Trong môi trường số, nguồn thông tin trở nên phong phú hơn và khả năng cập nhật cũng nhanh hơn. Điều này tạo ra sự thay đổi trong căn cứ để cấp ủy xem xét và quyết định vấn đề. Bên cạnh kinh nghiệm thực tiễn và báo cáo của các tổ chức, dữ liệu và thông tin được cập nhật từ các hệ thống số có thể trở thành nguồn tham khảo quan trọng. Từ đó, phương thức lãnh đạo có thể từng bước chuyển từ việc chủ yếu phản ứng sau khi vấn đề đã phát sinh sang chủ động nhận diện những dấu hiệu của vấn đề. Điểm đáng lưu ý là công nghệ có thể giúp cấp ủy chủ động hơn trong việc nắm tình hình và tổ chức thực hiện nhiệm vụ. Tuy nhiên, cần tránh quan niệm tuyệt đối hóa dữ liệu. Dữ liệu chỉ có giá trị khi được phân tích trong bối cảnh thực tiễn cụ thể. Đối với cấp xã, đặc biệt tại địa bàn miền núi, nhiều vấn đề liên quan đến phong tục, văn hóa và tâm lý cộng đồng không thể được phản ánh đầy đủ bằng các con số. Vì vậy, phương thức lãnh đạo hiện đại cần là sự kết hợp giữa căn cứ dữ liệu với điều tra thực tế, giữa thông tin số với sự thấu hiểu đời sống Nhân dân.

2.2.3. Chuyển đổi số góp phần tái cấu trúc chu trình lãnh đạo của Đảng ủy xã

Phương thức lãnh đạo truyền thống thường vận hành theo chu trình tương đối ổn định: nắm tình hình, xây dựng nghị quyết, tổ chức triển khai, kiểm tra và tổng kết. CDS tạo điều kiện để chu trình này trở nên linh hoạt hơn.

Thông tin có thể được cập nhật liên tục trong quá trình tổ chức thực hiện. Những phản hồi từ cơ sở có thể được tiếp nhận sớm hơn. Trên cơ sở đó, cấp ủy có điều kiện xem xét, điều chỉnh phương pháp chỉ đạo khi xuất hiện những vấn đề mới. Từ đó, chu trình lãnh đạo có thể vận hành linh hoạt hơn: phát hiện vấn đề - phân tích thông tin - lựa chọn giải pháp - tổ chức thực hiện - tiếp nhận phản hồi - điều chỉnh và kiểm chứng kết quả. Điểm khác biệt của chu trình này là phản hồi không chỉ xuất hiện ở giai đoạn tổng kết mà được đưa vào trong toàn bộ quá trình tổ chức thực hiện. Đây là một thay đổi có ý nghĩa đối với cấp ủy xã. Khi thông tin được cập nhật thường xuyên, việc lãnh đạo có thể linh hoạt hơn và hạn chế tình trạng chờ đến cuối kỳ hoặc cuối năm mới đánh giá kết quả thực hiện.

2.2.4. Chuyển đổi số tạo ra phương thức mới để gắn kết cấp ủy với Nhân dân

Mối quan hệ mật thiết với Nhân dân là một trong những nguồn sức mạnh quan trọng của Đảng. Trong điều kiện CDS, phương thức duy trì và phát triển mối quan hệ này cũng cần được đổi mới.

Môi trường số tạo thêm các kênh để người dân tiếp cận thông tin, phản ánh ý kiến và trao đổi về những vấn đề liên quan đến đời sống. Đối với Đảng ủy xã, đây là nguồn thông tin có giá trị để nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của Nhân dân.

Điểm thay đổi dễ nhận thấy là thông tin không còn chỉ được truyền đạt theo một chiều mà đã có

thêm điều kiện để người dân trao đổi và phản hồi. Khi người dân có cơ hội phản hồi, cấp ủy có thêm điều kiện để kiểm chứng tính phù hợp của chủ trương với thực tiễn. Tuy nhiên, tại các địa bàn có sự khác biệt về điều kiện tiếp cận công nghệ, không thể coi môi trường số là kênh duy nhất để thực hiện công tác dân vận. Vì vậy, cần kết hợp hài hòa giữa các phương thức truyền thống với phương thức mới, bảo đảm không để khoảng cách số trở thành khoảng cách trong tiếp cận chủ trương và chính sách.

2.2.5. Chuyển đổi số thúc đẩy thay đổi tác phong và văn hóa lãnh đạo

Chuyển đổi số không chỉ thay đổi công cụ làm việc mà còn tác động đến tác phong của đội ngũ cán bộ. Môi trường số đòi hỏi sự chủ động, khả năng phản ứng nhanh, ý thức cập nhật thông tin và tinh thần chịu trách nhiệm. Đối với cán bộ lãnh đạo ở cấp xã, yêu cầu mới không chỉ là biết sử dụng công nghệ mà quan trọng hơn là biết sử dụng công nghệ để nâng cao chất lượng lãnh đạo. Người đứng đầu cần từng bước hình thành tư duy lãnh đạo trong môi trường số, biết khai thác thông tin, tổ chức công việc và tạo lập sự phối hợp trên các nền tảng phù hợp. Ở phương diện này, CĐS trước hết thể hiện ở sự thay đổi trong tác phong và cách thức làm việc của cán bộ. Từ phương thức làm việc chủ yếu dựa trên quy trình hành chính, cán bộ cần chuyển sang phương thức chủ động hơn, minh bạch hơn và gắn trách nhiệm cá nhân với tiến độ, chất lượng công việc. Khi công nghệ được sử dụng đúng hướng, CĐS sẽ góp phần hình thành văn hóa lãnh đạo mới: coi trọng thông tin, tôn trọng phản hồi, đề cao hiệu quả và lấy kết quả phục vụ Nhân dân làm thước đo. Với các xã có địa bàn rộng của Điện Biên, việc thiết kế quy trình phối hợp theo hướng “một nhiệm vụ - một đầu mối - một tiến độ - một kết quả” có thể tạo ra thay đổi đáng kể trong tổ chức công việc. Cấp ủy có thể xác định rõ nhiệm vụ trọng tâm, phân công trách nhiệm, theo dõi tiến độ và kịp thời yêu cầu điều chỉnh khi phát sinh khó khăn. Qua đó, CĐS không chỉ làm nhanh quá trình truyền đạt mà còn góp phần nâng cao tính minh bạch, khả năng phối hợp và trách nhiệm giải trình trong thực hiện nhiệm vụ.

Đối với công tác kiểm tra, giám sát, giá trị của CĐS còn thể hiện ở khả năng lưu vết quá trình xử lý công việc. Các mốc thời gian, nội dung chỉ đạo, kết quả thực hiện và phản hồi từ cơ sở có thể được tập hợp để phục vụ đánh giá. Tuy nhiên, công nghệ không thể thay thế vai trò kiểm tra trực tiếp và trách nhiệm của tổ chức đảng. Dữ liệu số cần được xem là một nguồn bằng chứng hỗ trợ, phải được kiểm chứng trong thực tiễn và đặt trong tổng thể yêu cầu bảo mật, an toàn thông tin. Cách tiếp cận này phù hợp với yêu cầu tăng cường kỷ luật, kỷ cương và nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện chủ trương của Đảng (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2021b).

Trong lãnh đạo ở cấp xã, hiệu quả của một chủ trương không chỉ phụ thuộc vào chất lượng quyết định ban đầu mà còn phụ thuộc vào sự phối hợp giữa tổ chức đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể và đội ngũ cán bộ ở thôn, bản. Môi trường số tạo điều kiện hình thành các kênh phối hợp nhanh hơn, giúp thông tin về nhiệm vụ, tiến độ và những điểm nghẽn được chia sẻ theo một quy trình thống nhất. Khi dữ liệu được cập nhật có cấu trúc, cấp ủy có thể theo dõi việc thực hiện nghị quyết theo nhiệm vụ, thời hạn và trách nhiệm cụ thể, thay vì chủ yếu dựa vào báo cáo tổng hợp cuối kỳ.

2.2.6. Chuyển đổi số nâng cao khả năng phối hợp và kiểm tra, giám sát ở cơ sở

Chuyển đổi số còn tạo điều kiện nâng cao chất lượng phối hợp giữa Đảng ủy với chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và đội ngũ cán bộ ở thôn, bản. Trong điều kiện địa bàn rộng, việc chia sẻ thông tin trên các nền tảng số phù hợp giúp giảm thời gian truyền đạt, hạn chế độ trễ trong xử lý công việc và tạo khả năng theo dõi nhiệm vụ theo từng đầu việc, thời hạn và trách nhiệm. Đối với công tác kiểm tra, giám sát, dữ liệu điện tử có thể hỗ trợ cấp ủy hình thành hồ sơ theo dõi quá trình thực hiện nghị quyết, chương trình, kế hoạch; từ đó phát hiện sớm nhiệm vụ chậm tiến độ hoặc những vấn đề cần điều chỉnh. Ở đây, công nghệ không thể thay thế kiểm tra trực tiếp; giá trị chủ yếu là cung cấp thêm căn cứ, thông tin và dấu vết để cấp ủy xác định những nội dung cần tập trung kiểm tra. Khi các nhiệm vụ được cập nhật thường xuyên, cấp ủy có thể chuyển từ cách kiểm tra chủ yếu theo kỳ sang theo dõi liên tục, kết hợp giữa giám sát trên dữ liệu với kiểm chứng tại cơ sở. Đây cũng là cơ sở để nâng cao trách nhiệm của người đứng đầu và từng cán bộ được phân công, bởi tiến độ và kết quả thực hiện nhiệm vụ có thể được xác định rõ hơn.

Thực tiễn tại xã Mường Phăng cho thấy những chuyển biến này có thể được cụ thể hóa bằng các công việc tương đối thiết thực. Theo thông tin của xã, trong 6 tháng đầu năm 2026, địa phương đã công khai 441 thủ tục hành chính, tiếp nhận và giải quyết 694 hồ sơ, trong đó 100% hồ sơ được giải quyết trước hạn; kết quả giải quyết thủ tục hành chính được số hóa đạt 100%. Xã đồng thời duy trì sử dụng hệ thống quản lý văn bản và điều hành, chữ ký số, thư điện tử công vụ, Cổng dịch vụ công và Hệ thống thông tin một cửa điện tử (Lưu Dịu, 2026). Những kết quả này cho thấy CDS không chỉ dừng ở khâu trang bị phương tiện mà đã gắn với quy trình xử lý công việc, tiến độ giải quyết hồ sơ và chất lượng phục vụ người dân. Nhìn từ yêu cầu đổi mới phương thức lãnh đạo, thực tiễn này gợi ra một kinh nghiệm: cấp ủy muốn CDS trở thành động lực lãnh đạo thì cần định hướng chính quyền và các lực lượng ở cơ sở lựa chọn những khâu có thể đo lường bằng kết quả cụ thể, đồng thời thường xuyên kiểm tra, đánh giá và điều chỉnh cách làm. Mường Phăng vì vậy có thể được xem là một trường hợp thực tiễn để tham khảo khi xây dựng phương thức phối hợp, kiểm tra và giám sát dựa trên thông tin số ở các xã khác của Điện Biên.

2.3. Một số định hướng phát huy vai trò của chuyển đổi số trong đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng ủy xã ở tỉnh Điện Biên

2.3.1. Đổi mới nhận thức về chuyển đổi số từ công cụ kỹ thuật sang động lực đổi mới phương thức lãnh đạo

Trước hết, cần tạo sự thống nhất trong nhận thức của cấp ủy và đội ngũ cán bộ về bản chất của CDS. CDS không nên được hiểu đơn giản là nhiệm vụ ứng dụng công nghệ mà phải được đặt trong yêu cầu đổi mới phương thức lãnh đạo (Thủ tướng Chính phủ, 2020). Mỗi chương trình CDS cần trả lời được câu hỏi: công nghệ sẽ giúp giải quyết vấn đề gì trong hoạt động lãnh đạo? Nếu không xác định được vấn đề thực tiễn cần giải quyết, việc đầu tư công nghệ dễ dẫn đến hình thức và lãng phí.

Đảng ủy xã cần xuất phát từ những khó khăn cụ thể trong công tác lãnh đạo để lựa chọn giải pháp số phù hợp, chẳng hạn như khó khăn trong nắm bắt thông tin ở cơ sở, theo dõi tiến độ nhiệm vụ, kết nối với các thôn bản hoặc tiếp nhận phản ánh của Nhân dân.

2.3.2. Xây dựng năng lực lãnh đạo trong môi trường số cho đội ngũ cán bộ cấp xã

Yếu tố quyết định hiệu quả của CDS là con người. Vì vậy, nâng cao năng lực số cho đội ngũ cán bộ cần được thực hiện theo hướng gắn với yêu cầu công việc thực tế.

Đối với cán bộ lãnh đạo, cần chú trọng năng lực sử dụng công nghệ thông tin phục vụ ra quyết định, tổ chức công việc trên môi trường số và đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ. Đối với cán bộ chuyên môn, cần nâng cao kỹ năng sử dụng các nền tảng số, quản lý dữ liệu và bảo đảm an toàn thông tin.

Việc bồi dưỡng không nên chỉ dừng ở các lớp tập huấn chung mà cần được tổ chức theo phương châm “học để làm được việc”. Những kỹ năng được trang bị phải có khả năng ứng dụng trực tiếp vào hoạt động thường xuyên của cán bộ.

2.3.3. Từng bước hình thành phương thức lãnh đạo dựa trên thông tin và dữ liệu

Để CDS tác động thực chất hơn đến phương thức lãnh đạo, Đảng ủy xã cần từng bước hình thành thói quen sử dụng thông tin và dữ liệu trong xem xét, đánh giá các vấn đề. Việc tổng hợp thông tin về kinh tế - xã hội, đời sống dân cư, các vấn đề an sinh và tình hình thực hiện nhiệm vụ cần được thực hiện khoa học, tránh tình trạng dữ liệu phân tán hoặc cập nhật hình thức. Trên cơ sở thông tin có được, cấp ủy cần tăng cường phân tích, đối chiếu và kiểm chứng với thực tiễn. Phương thức lãnh đạo dựa trên dữ liệu không có nghĩa là thay thế hoàn toàn kinh nghiệm mà là kết hợp giữa dữ liệu với thực tiễn để nâng cao tính khoa học của quyết định.

2.3.4. Đổi mới công tác dân vận theo hướng kết hợp giữa “gần dân trực tiếp” và “gần dân trên môi trường số”

Một trong những yêu cầu quan trọng của đổi mới phương thức lãnh đạo là không để công nghệ tạo ra khoảng cách giữa tổ chức đảng với Nhân dân. Vì vậy, CDS trong công tác dân vận phải hướng tới mục tiêu làm cho cấp ủy gần dân hơn.

Cần khai thác các nền tảng phù hợp để cung cấp thông tin chính thống, tiếp nhận phản ánh và tăng cường tương tác với người dân. Đồng thời, phải duy trì và phát huy các hình thức dân vận trực tiếp, nhất là tại những địa bàn người dân còn gặp khó khăn trong tiếp cận công nghệ.

Đối với Điện Biên, việc kết hợp giữa phương thức truyền thống với phương thức số có ý nghĩa đặc

biệt quan trọng. Công nghệ cần hỗ trợ mở rộng khả năng tiếp cận nhưng sự gắn gũi, thấu hiểu và trách nhiệm của cán bộ vẫn là nền tảng quyết định hiệu quả công tác dân vận.

2.3.5. Phát huy vai trò của người đứng đầu trong dẫn dắt quá trình chuyển đổi số

Người đứng đầu Đảng ủy xã có vai trò quyết định trong việc định hướng và tổ chức thực hiện CDS. Nếu người đứng đầu chỉ giao nhiệm vụ cho bộ phận chuyên môn mà không trực tiếp tham gia thay đổi phương thức làm việc thì khó tạo ra sự chuyển biến đồng bộ.

Vai trò dẫn dắt cần được thể hiện trước hết ở tư duy đổi mới, tinh thần sẵn sàng học hỏi và khả năng sử dụng công nghệ phù hợp với yêu cầu lãnh đạo. Người đứng đầu cần trở thành nhân tố thúc đẩy văn hóa số trong tổ chức, khuyến khích cán bộ đổi mới cách làm và chấp nhận những phương thức tổ chức công việc hiệu quả hơn. Cùng với đó cần gắn trách nhiệm của người đứng đầu với kết quả CDS. Kết quả không nên được đánh giá bằng số lượng phần mềm hay thiết bị được đầu tư mà cần được đo lường bằng mức độ thay đổi thực chất trong chất lượng hoạt động lãnh đạo và hiệu quả phục vụ Nhân dân.

3. Kết luận

Chuyển đổi số đang tạo ra những điều kiện mới cho quá trình đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng trong giai đoạn hiện nay. Đối với Đảng ủy xã, giá trị của CDS không chỉ nằm ở việc hiện đại hóa công cụ làm việc mà sâu xa hơn là tạo ra khả năng thay đổi cách thức tổ chức hoạt động lãnh đạo. Từ thực tiễn có thể nhận thấy, tác động của CDS đối với phương thức lãnh đạo của Đảng ủy xã thể hiện trên ba phương diện cơ bản: 1) Mở rộng không gian lãnh đạo từ không gian trực tiếp sang sự kết hợp giữa không gian thực và môi trường số; 2) Làm phong phú căn cứ của quá trình ra quyết định thông qua việc khai thác thông tin và dữ liệu; 3) Tạo điều kiện tái cấu trúc chu trình lãnh đạo theo hướng tăng cường phản hồi và khả năng điều chỉnh trong quá trình tổ chức thực hiện. Đối với tỉnh Điện Biên, những đặc điểm về địa bàn, dân cư và yêu cầu tổ chức hoạt động sau sắp xếp đơn vị hành chính cấp xã đặt ra nhu cầu đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo ở cơ sở. CDS có thể góp phần khắc phục một phần những hạn chế về khoảng cách địa lý, nâng cao khả năng kết nối và hỗ trợ cấp ủy nắm bắt thực tiễn nhanh hơn. Tuy nhiên, hiệu quả CDS không được quyết định bởi mức độ hiện đại của công nghệ mà phụ thuộc trước hết vào tư duy đổi mới và năng lực của đội ngũ cán bộ. Vì vậy, quá trình CDS cần được triển khai theo hướng lấy yêu cầu đổi mới phương thức lãnh đạo làm mục tiêu, lấy hiệu quả giải quyết công việc làm tiêu chí đánh giá và lấy sự hài lòng, khả năng tiếp cận của Nhân dân làm một trong những thước đo quan trọng. Sự kết hợp giữa phương thức lãnh đạo truyền thống với những khả năng mới của công nghệ số sẽ tạo ra phương thức lãnh đạo linh hoạt, khoa học và phù hợp hơn với điều kiện thực tiễn. Thực tiễn cho thấy, CDS không làm thay đổi bản chất vai trò lãnh đạo của Đảng ở cơ sở nhưng tạo thêm những cách thức để thực hiện vai trò đó phù hợp và hiệu quả hơn. Khi công nghệ được đặt đúng vị trí là công cụ phục vụ con người, phục vụ tổ chức và phục vụ Nhân dân - CDS sẽ thực sự trở thành động lực quan trọng thúc đẩy đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng ủy xã, góp phần đáp ứng yêu cầu phát triển của tỉnh Điện Biên trong giai đoạn mới.

Tài liệu tham khảo

Ban Chấp hành Trung ương (2024). *Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia*.

Bộ Thông tin và Truyền thông (2023). *Sổ tay chuyển đổi số*. NXB Thông tin và Truyền thông.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2021a). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (tập 1). NXB Chính trị Quốc gia Sự thật.

Đảng Cộng sản Việt Nam (2021b). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII* (tập 2). NXB Chính trị Quốc gia Sự thật.

Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh (2023). *Giáo trình Xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam*. NXB Lý luận chính trị.

Lưu Dụ (2026). *Mường Phăng triển khai nhiệm vụ cải cách thủ tục hành chính, chuyển đổi số*. https://muongphang.dienbien.gov.vn/TIN_TUC/View/?UserKey=MUONG-PHANG-TRIEN-KHAI-NHIEM-VU-CAI-CACH-THU-TUC-HANH-CHINH-CHUYEN-DOI-SO&PageIndex=6, ngày 29/7/2026.

Thủ tướng Chính phủ (2020). *Quyết định số 749/QĐ-TTg ngày 03/6/2020 phê duyệt Chương trình chuyển đổi số quốc gia đến năm 2025, định hướng đến năm 2030*.

Ủy ban Thường vụ Quốc hội (2025). *Nghị quyết số 1661/NQ-UBTVQH15 ngày 16/06/2025 về việc sắp xếp các đơn vị hành chính cấp xã của tỉnh Điện Biên năm 2025*.